N°. 221. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 18 SEPTEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 17den September.*

Op heden is de zitting der Staten-Generaal door den Koning met de volgende rede geopend:

MIJNE HEEREN!

Wederom mag Ik Uwe Vergadering openen met een gevoel van dankbaarheid. Ons Vaderland, mild gezegend, handhaaft zich op zijne plaats onder de overige Staten.

Onze betrekkingen met alle Mogendheden dragen blijken eener wederzijds gewenschte vriendschap.

Onze Zee- en Landmagt gaan loffelijk voort, zich meer en meer in staat te stellen, ten allen tijde haar pligt te doen, en de middelen, welke door Uwe medewerking verstrekt zijn om het grondgebied des Rijks te beschermen, worden met zorg aangewend. Nieuwe verordeningen omtrent de grondwettige verpligting tot het dragen der wapenen worden sedert lang vereischt: eene wet tot regeling van de sterkte en de inrigting der Nationale Militie zal U eerlang ter overweging worden toegezonden.

De gezondheidstoestand der ingezetenen is verbeterd. Ik wensch dat de wettelijke regeling van de uitoefening der Geneeskunst, waarvan de ontwerpen U zullen worden aangeboden, tot bevordering van dit belangrijk gedeelte van het volkswelzijn zal strekken.

De Wetenschappen, vlijtig beoefend, vermeerderen steeds de kennis waaraan het maatschappelijk leven behoefte heeft; ook de Letteren en Kunsten blijven de volksbeschaving bevorderen.

De Landbouw, ondanks het nadeel, door aanhoudende regens aan den te velde staanden oogst toegebragt, mag zich in 't algemeen in overvloedige opbrengsten verheugen.

In het bedrijf van den Scheepsbouw is nog geen meer levendigheid, en in den toestand der reederijen geen verbetering gekomen. Door de Groote Visscherij daarentegen zijn aanvankelijk ruime voordeelen verkregen.

De Handel, hoewel eenige terughouding bij zijne ondernemingen een gevolg is van de onrust, die heerscht in ons werelddeel, levert vrij voldoende uitkomsten op, en bij fabrieken en trafieken wordt een streven waargenomen naar verhoogde en verbeterde werkzaamheid.

Waar deze belangen, gelijk ook het binnenlandsch en internationaal verkeer, 't welk in verband daarmede staat, regeling of uitvoering van Mijne Regering behoeven, is Mijne zorg bij voortduring daaraan gewijd.

Het onderzoek wacht U van een zeer vereenvoudigd Tarief van In- en Uitgaande Regten; en eene, nu meer dan ooit gewenschte vermindering der formaliteiten bij den doorvoer, zal, hoop Ik, eerlang tot stand komen. Met de werkzaamheden tot den aanleg van Spoorwegen is, nadat de Wet daartoe betrekkelijk was uitgevaardigd, onmiddellijk een begin gemaakt. Het telegraafnet is uitgebreid, en Noordholland met Friesland door een in zee gezonken kabel verbonden. De gunstige toestand der Schatkist veroorlooft Mij, U binnen kort een voorstel te doen tot het aanleggen van nieuwe waterwegen ter betere verbinding van Amsterdam en Rotterdam met de Noordzee.

De opbrengst van 's Lands middelen mag, zoo op zich zelf als in vergelijking beschouwd met die van vorige jaren, voldoende genoemd worden.

De toestand onzer Overzeesche Bezittingen is in alle opzigten bevredigend. Door den moed en de volharding Onzer Zee- en Landmagt is de onderwerping van Boni voltooid en het Rijk van Banjermassing onder Ons regtstreeksch bestuur gebragt. Heeft het bezit van Nederlandsch Indie, bij toeneming van bevolking en welvaart, op nieuw groote voordeelen opgeleverd, een aanmerkelijk deel daarvan wordt aangewend tot einden, waarvan nog meer ontwikkeling in die gewesten te hopen is. Dien invloed mag men verwachten van een vermeerderd, versneld en door kustlichten beter verzekerd verkeer in den Indischen Archipel, van nieuwe inrigtingen voor het onderwijs, van eene krachtige verbetering der middelen van vervoer.

Het wets-ontwerp tot opheffing der slavernij in onze West-Indische Kolonien zal, gewijzigd, op nieuw aan Uwe beraadslagingen onderworpen worden.

Behalve deze onderwerpen, Mijne Heeren, zijn er andere, niet minder gewigtig, voor welker regeling Ik Uwe medewerking zal hebben in te roepen. Maar niet van onze overleggingen alleen heeft het Vaderland zijne toekomst te wachten. Moge het de goedertierenheid ondervinden van den Almagtigen God!

Ik verklaar de gewone Vergadering van de Staten-Generaal te zijn geopend.

(Staatsblad n°. 51.) *BESLUIT van den 29sten Augustus 1860, bepalende de plaatsing in het* Staatsblad *van de overeenkomst tusschen* Nederland *en* Frankrijk *gesloten tot regeling der uitlevering van misdadigers in de Nederlandsche en Fransche West-Indische kolonien.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de overeenkomst tusschen *Nederland* en *Frankrijk* tot regeling der uitlevering van misdadigers in de Nederlandsche en Fransche West-Indische kolonien, op den 8den Augustus 1860 door de wederzijdsche gevolmagtigden te *'s Gravenhage* gesloten, en welke overeenkomst luidt als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Keizer der Franschen, nuttig geoordeeld hebbende zich te verstaan omtrent eene overeenkomst, regelende de wederkeerige uitlevering van misdadigers tusschen de Nederlandsche en Fransche West-Indische kolonien, hebben te dien einde van Hunne volmagt voorzien, te weten;

Z. M. de Koning der Nederlanden, den heer mr. Jules Philippe Jacques Adrien graaf van Zuylen van Nyevelt, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, grootkruis der orde van den Verlosser, ridder der 1ste klasse van de orde van Medjidié, kommandeur der orde van Leopold, Hoogstdeszelfs kamerheer en Minister van Buitenlandsche Zaken;

en Z. M. de Keizer der Franschen, den graaf de Sartiges, grootofficier der Keizerlijke orde van het Legioen van Eer, enz., enz., enz., Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister bij het Hof der Nederlanden;

die, na elkander hunne volmagten, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, te hebben medegedeeld, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas et Sa Majesté l'Empereur des Français, ayant jugé utile de s'entendre au sujet d'une convention, réglant l'extradition réciproque de malfaiteurs entre les colonies Néerlandaises et Françaises des Indes-Occidentales, ont muni à cet effet de Leurs pleins pouvoirs, savoir:

S. M. le Roi des Pays-Bas, le sieur Jules Philippe Jacques Adrien comte de Zuylen de Nyevelt, chevalier de l'ordre du Lion Néerlandais, grand'croix de l'ordre du Sauveur, chevalier de 1re classe de l'ordre de Medjidié, commandeur de l'ordre de Léopold, Son chambellan et Ministre des Affaires Étrangères;

et S. M. l'Empereur des Français, le comte de Sartiges, grandofficier de l'ordre Impérial de la Légion d'Honneur, etc., etc., etc. Son Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire près la Cour des Pays-Bas;

lesquels, après s'être communiqué Leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et dûe forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1. De Regeringen der Nederlanden en van Frankrijk verbinden zich door de tegenwoordige overeenkomst, wederkeerig aan elkander uit te leveren, in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald bij de overeenkomst van 7 November 1844 en bij de additionele overeenkomst van 2 Augustus 1860, en behoudens de bepalingen in de volgende artikelen vervat, de misdadigers, die de wijk genomen hebben uit de Fransche bezittingen in West-Indie naar de Nederlandsche bezittingen in die streken, en van de Nederlandsche bezittingen in West-Indie naar de Fransche bezittingen in die streken.

Art. 2. De uitlevering zal plaats hebben op de aanvrage, welke de Gouverneur van de eene der wederzijdsche kolonien regtstreeks zal rigten aan den Gouverneur der andere, die het regt zal hebben, hetzij haar onmiddellijk toe te staan, hetzij zijne Regering daaromtrent te raadplegen.

Het beginsel van regtstreeksche tusschenkomst van de Gouverneurs der wederzijdsche kolonien, in stede van den diplomatieken weg te volgen, zal mede toepasselijk zijn op de gevallen, voorzien bij de artt. 7 en 9 der overeenkomst van 7 November 1844, en bij de artt. 1 en 2 der additionele conventie van 2 Augustus 1860.

Art. 3. Met afwijking van art. 1 der additionele overeenkomst van 2 Augustus 1860, zal ieder persoon, die in de koloniale strafinrigtingen eene straf ondergaat, opgelegd ter zake van eene der misdaden bij gezegde overeenkomsten voorzien, worden uitgeleverd op vertoon van een uittreksel uit de registers, vermeldende de misdaden, die tot de veroordeeling hebben aanleiding gegeven, en de regterlijke magt door welke zij is uitgesproken, onafhankelijk van het signalement van den persoon.

Dit uittreksel zal namens den Gouverneur gewaarmerkt worden door het hoofd van de strafinrigting van waar de ontvlugting zal hebben plaats gehad, en voorzien worden van het officieel zegel der inrigting.

Art. 4. Wanneer, krachtens art. 2 der additionele overeenkomst van 2 Augustus 1860, de voorloopige aanhouding zal zijn toegestaan door den Gouverneur der kolonie, aan welken de aanvrage daartoe zal zijn gerigt, zal het bevel van gevangenneming of het uittreksel uit de registers, bij het voorgaand artikel vermeld, binnen den termijn van vier weken aan den aangehouden vreemdeling moeten worden medegedeeld.

Art. 5. De tegenwoordige overeenkomst zal in de beide Staten, zoomede in de wederzijdsche kolonien worden afgekondigd terstond na de uitwisseling der bekrachtigingen, welke zal plaats hebben binnen den termijn van drie weken, of zoo mogelijk vroeger. Zij zal in werking treden tien dagen na dien der afkondiging in de kolonien.

De tegenwoordige overeenkomst zal van kracht blijven tot dat het tegendeel door een der Gouvernementen zal zijn verklaard. Zij zal niettemin geacht worden opgezegd te zijn door de opzegging der overeenkomst van 7 November 1844 of van de additionele overeenkomst van 2 Augustus 1860.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmagtigden, haar hebben onderteekend en van het zegel hunner wapenen voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den derden Augustus achttien honderd zestig.

(*Get.*) VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.
(*L. S.*)
(*Get.*) SARTIGES.
(*L. S.*)

Art. 1. Les Gouvernements des Pays-Bas et de France s'engagent par la présente convention à se livrer réciproquement dans les cas et aux conditions fixées par la convention du 7 Novembre 1844 et la convention additionnelle du 2 Août 1860, et sauf les stipulations contenues dans les articles suivants, les malfaiteurs refugiés des possessions Françaises aux Indes-Occidentales dans les possessions Néerlandaises de ces parages, et des possessions Néerlandaises aux Indes-Occidentales dans les possessions Françaises de ces parages.

Art. 2. L'extradition aura lieu sur la demande que le Gouverneur de l'une des colonies respectives adressera directement au Gouverneur de l'autre, lequel aura le droit soit de l'accorder immédiatement, soit d'en référer à son Gouvernement.

Le principe de communication directe entre les Gouverneurs des colonies respectives, au lieu de l'emploi de la voie diplomatique, sera également applicable aux cas prévus par les artt. 7 et 9 de la convention du 7 Novembre 1844, et les artt. 1 et 2 de la convention additionnelle du 2 Août 1860.

Art. 3. Par dérogation à l'art. 1 de la convention additionnelle du 2 Août 1860, tout individu subissant dans les établissements pénitentiaires coloniaux une peine encourue pour un des crimes prévus dans les dites conventions, sera extradé sur la production de l'extrait matriculaire, relatant les crimes qui ont motivé la condamnation, la juridiction par laquelle elle a été prononcée, indépendamment du signalement de l'individu.

Cet extrait sera certifié, au nom du Gouverneur, par le chef de l'établissement d'où l'évasion aura eu lieu, et revêtu du timbre officiel de l'établissement.

Art. 4. Lorsqu'en vertu de l'art 2 de la convention additionnelle du 2 Août 1860, l'arrestation provisoire aura été accordée par le Gouverneur de la colonie, auquel la demande en aura été adressée, le mandat d'arrêt ou l'extrait matriculaire, mentionné à l'article précédent, devra être transmis à l'étranger détenu dans le délai de quatre semaines.

Art. 5. La présente convention sera publiée dans les deux États, ainsi que dans les colonies respectives, aussitôt après l'échange des ratifications, lequel aura lieu dans le délai de trois semaines ou plus tôt si faire se peut. Elle sera mise en vigueur dix jours après celui de la publication dans les colonies.

La présente convention continuera à être en vigueur jusqu'à déclaration contraire de la part de l'un des Gouvernements. Néanmoins elle sera censée dénoncée par le seul fait de la dénonciation de la convention du 7 Novembre 1844 ou de la convention additionnelle du 2 Août 1860.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à la Haye, le trois Août mil huitcent soixante.

(*Signé.*) DE ZUYLEN DE NYEVELT.
(*L. S.*)
(*Signé.*) SARTIGES.
(*L. S.*)

Gelet dat de uitwisseling der acten van bekrachtiging op bovenstaande overeenkomst, door Ons den 18sten, en door Zijne Majesteit den Keizer der Franschen den 12den Augustus 1860 geteekend, op den 23sten derzelfde maand heeft plaats gehad.

Op de voordragt van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 27sten Augustus 1860, n°. 30,

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat dit besluit met de daarin vervatte overeenkomst en vertaling derzelve in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 29sten Augustus 1860.

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

Uitgegeven den *twaalfden* September 1860.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

Bij besluit van den 14den September 1860, n°. 59, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, de benoeming van *J. W. Fockens*, burgemeester van Ezinge, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij besluit van 15 September 1860, n°. 47, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. te bepalen, dat met het dagelijksch toezigt op de spoorwegdiensten voorloopig belast worden vijf spoorwegingenieurs, van welke twee toezigt zullen uitoefenen op de dienst van den Nederlandschen Rhijnspoorweg, en de drie anderen, ieder op de dienst van elke der drie overige spoorwegondernemingen, als één op die van den Hollandschen IJzeren Spoorweg, één op die van den Aken-Maastrichtschen spoorweg, en één op die van den Rotterdam-Antwerpschen spoorweg;

2°. met ingang van den 1sten October aanstaande tot spoorwegopziener te benoemen:

G. J. Janssen, thans rijksopzigter van den Waterstaat te Arnhem;

M. J. van Duyl, civiel-ingenieur te Utrecht;

A. J. Hendriks, te Westervoort, thans opzigter in dienst van de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij;

J. G Brouwer Starck, thans opzigter bij het stoomgemaal de Leeghwater in den Haarlemmermeerpolder te Sassenheim; en

J. C. Wencker, civiel-ingenieur te 's Gravenhage.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den September 1860, n°. 67, is benoemd tot commissaris van politie te Gorinchem *G. van Teylingen*, thans commissaris van politie te Zalt-Bommel.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den September 1860, n°. 68, is benoemd tot lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Brielle, mr. *R. T.* baron *Collot d'Escury*, griffier bij de arrondissements-regtbank aldaar.

Bij besluiten van den 14den en 15den September 1860, n°. 63 en 54, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

den officier van gezondheid der 2de klasse *F. Harbaur*, ingevolge het besluit van 15 Augustus jl., n°. 70, ter beschikking van het departement van Oorlog, op zijne aanvrage, ter zake van langdurige dienst, krachtens art. 42, § 1, lit. *a* van de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), op pensioen te stellen, en het bedrag van dat pensioen met toepassing van de artt. 14, lit. *a* en 19 van de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), te bepalen op f 720;

den 1sten luitenant *J. G. H. Grooss*, van de infanterie van het leger hier te lande, thans tijdelijk gedetacheerd bij dat in Oost-Indie, definitief over te plaatsen bij het wapen der infanterie van laatstgemeld leger.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikkingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 15den September 1860 zijn:

1°. de nagenoemde ingenieurs van den waterstaat, thans in verschillende districten werkzaam, met den 1sten October e. k. gesteld in algemeene dienst, als:

de ingenieurs der 1ste klasse *J. G. W. Fijnje* en *J. J. A. Walderp*, en de ingenieurs der 2de klasse *N. T. Michaelis* en *L. A. Reuvens*, en zijn deze ingenieurs met en benevens de ingenieurs in algemeene dienst *J. L. Schneitter* en *G. van Diesen* bestemd om, te rekenen van gezegden 1°. October e. k., onder de leiding der commissie, bij Koninklijk besluit van den 24sten Augustus 1860, n°. 51, ingesteld, voor de zaak der staatsspoorwegen werkzaam te zijn;

2°. de navolgende ingenieurs verplaatst:

de adspirant-ingenieur *P. Loke* van Middelburg naar Kampen;

de ingenieur *J. A. van Dorth* van Tholen naar Middelburg;

de ingenieur *J. Dirks* van 's Hertogenbosch naar Gorinchem;

de adspirant-ingenieur *E. Stenerwald* van 's Gravenhage naar 's Hertogenbosch;

de ingenieur *J. van der Vegt* van Breskens naar Hoorn;

de adspirant-ingenieur *J. J. Roelants* van Assen naar Breskens;

de adspirant-ingenieur *C. H. Breunissen Troost* van 's Gravenhage naar Assen;

de adspirant-ingenieur *A. M. K. W.* baron *van Itersum* van Gorinchem naar Utrecht;

3°. de ingenieur *T. Bleckmann*, dienstdoende op Zuidbeveland, daarenboven belast met de dienst op Noordbeveland; en

de ingenieur *A. O. van den Santheuvel*, dienstdoende op Schouwen, daarenboven belast met de dienst op het eiland Tholen.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Ten vervolge op het berigt, voorkomende in de *Nederlandsche Staatscourant* van 1—3 Julij, n°. 154 en 155 wordt mits deze ter algemeene kennis gebragt, dat de inhoud der kisten met pakketten, behoorende tot de brievenmaal voor Nederlandsch Indie, uit Europa verzonden in de tweede helft van April jl., welke uit de schipbreuk van de stoompakketboot *Malabar* op de kust van Ceylon hebben kunnen worden gered, bij derzelver aankomst en opening te Batavia is bevonden geheel te bestaan uit nieuwspapieren en gedrukte stukken, welke van hier langs den weg van Marseille waren verzonden; weshalve al de brieven, tot diezelfde verzending behoorende, mitsgaders de geheele inhoud der pakketten, welke den weg over Triëst en over Southampton hadden genomen, immers tot dusverre, geacht moeten worden te zijn verloren gegaan.

Ten gevolge van het in werking brengen eener geregelde dienst van pakketbooten der Fransche post-administratie tusschen Rio Janeiro, Montevideo en Buenos Ayres, welke dienst in onmiddellijk verband staat met de vaart der pakketbooten tusschen Bordeaux en Rio Janeiro, waartoe betrekking heeft het berigt onder anderen voorkomende in de *Nederlandsche Staats-courant* van 17/18 Junij jl., n°. 142, kan voortaan ook van de gelegenheid tot verzending over Bordeaux en op den bij het evengemelde berigt aangewezen voet worden gebruik gemaakt voor de briefwisseling tusschen dit Rijk en de Staten gelegen aan de Plata, in Zuid-Amerika, zoo als Montevideo, Buenos Ayres en andere plaatsen behoorende tot de Argentijnsche Confederatie of tot Uruguay.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

De Parijsche *Patrie* zegt in haar nommer van gisteren, den 16den: » De jongste depêches uit Napels melden ons, dat het daar ter stede bij voortduring rustig was. Garibaldi was bezig de strijdkrachten des rijks te land en ter zee op regelmatigen voet te brengen. Het leger van het koningrijk der Beide Sicilien zal in het vervolg den naam van Zuid-Italiaansch leger voeren. De Napelsche soldaten zullen bij dat leger worden ingedeeld, en Garibaldi's vrijwilligers zullen daarvan ook deel uitmaken. Het zal tot de sterkte van 150,000 man worden gebragt, en te dien einde zal er òf eene nieuwe oproeping van vrijwilligers in geheel Italie, òf eene buitengewone ligting plaats hebben. Wanneer die krijgsmagt gereed is, zullen de operatien hervat en de vereeniging van alle Italiaansche landen onafgebroken tot het einde toe doorgezet worden.

» Garibaldi heeft ook bepaald, dat de Napelsche zeemagt zal staan onder het bevel van den vice-admiraal Persano, welke door het Sardinische gouvernement bij hem gedetacheerd en onder zijne orders gesteld is. Hij heeft eene lijst van de bruikbare bodems van de Napelsche vloot doen opmaken, en bepaald dat al die vaartuigen, ten getale van vijftig, terstond op den voet van oorlog zullen worden gewapend.

» Hij heeft last gegeven tot het bouwen van vijftien groote platbodemde vaartuigen, welke bij het landen van troepen noodig zijn, en hij heeft bepaald, dat de zeil-kanonneerbooten, welke op de werven van Castellamare liggen, omgebouwd en van stoomtuigen, welke in Engeland bij onderscheiden fabrikanten besteld zijn, voorzien zullen worden. Al die maatregelen worden reeds ten uitvoer gelegd. Zij bewijzen dat de dictator, met de schranderheid van eenen echten krijgsman, al het gewigt der in de Adriatische Zee te ondernemen operatien begrijpt, en dat hij niets wil verzuimen, wat dienen kan om zijne plannen, zoo veel van de strijdmiddelen te land en ter zee afhangt, uitvoerlijk te maken.

» De heer de Talleyrand, Frankrijk's gezant bij het Sardinische gouvernement, heeft zich naar Nizza begeven om er bevelen van Keizer Napoleon te ontvangen; hij is van daar weder te Turyn terug gekomen, en zou, naar gezegd werd, den 16den audientie bij den Koning hebben, om afscheid van Zijne Majesteit te nemen en vervolgens naar Parijs te vertrekken.

» De gezant van Rusland bij het Sardinische gouvernement bevindt zich sedert eenigen tijd niet op zijnen post. Oostenrijk heeft geenen vertegenwoordiger te Turyn. Het gerucht is in omloop gekomen, dat de gezant van Spanje en die van Pruissen, wegens Sardinie's handelwijze jegens den Kerkelijken Staat, Turyn zouden verlaten; doch bij het afzenden der jongste berigten hadden zij nog geene definitive instructien dienaangaande ontvangen."

Volgens berigten uit Parijs van eergisteren bevond de heer Nigra, Sardinie's gezant bij het Fransche hof, zich nog daar ter stede, en scheen hij er te zullen blijven niettegenstaande de terugroeping van den Franschen gezant uit Turyn.

— Te Turyn werd den 14den dezer verzekerd, dat de Sardinische en de Napelsche vloot den 15den dezer voor Ancona zouden vereenigd zijn en den volgenden dag die stad zouden aanvallen. Men zeide dat de werken, waarmede de ingang van de haven dier stad versterkt was, van weinig beduidenis waren, en men dacht alzoo dat het aan de vloot niet veel moeite zou kosten, de haven binnen te dringen.

— Het jongst ontvangen nommer van het officiele regeringsblad van Sardinie behelst een besluit van Koning Victor Emanuel, waarbij last gegeven wordt om tot aanvulling van de bemanning der vloot duizend dienstpligtigen voor de zeedienst te ligten.

— De Turynsche berigtgever van het Parijsche *Journal des Débats* zegt in een schrijven van den 14den dezer: » Van Sardinie's zijde wordt al het mogelijke gedaan om Ancona zoo spoedig mogelijk te vermeesteren. De generaal Cialdini rukt met versnelde marschen derwaarts; hij is reeds te Sinigaglia, en hij heeft in last Ancona zoo spoedig doenlijk te vermeesteren. Het laat zich begrijpen, dat de tijd kostbaar is, en dat men elken dag, ja elk uur vertraging wil vermijden. Immers het is te doen om de Marken en Umbrie feitelijk aan Sardinie te hechten, alvorens daarover in onderhandeling te treden; daarna zal er onderhandeld kunnen worden zoo veel men zal goed vinden, maar zal het onmogelijk zijn op den door eene algemeene stemming uitgedrukten wensch der bevolking terug te komen; en Sardinie zal, hetgeen van het meeste belang is, met Napels over land in regtstreeksche communicatie zijn. De vloot van den admiraal Persano, vermeerderd met een gedeelte van de Napelsche zeemagt, is op weg naar Ancona, om die stad van den zeekant aan te vallen. Indien de generaal de Lamoricière geenen bijstand van buiten 's lands ontvangt, zal hij den strijd niet lang kunnen volhouden."

— Garibaldi heeft den 10den dezer uit Napels eene proclamatie aan de bevolking van Palermo gerigt van den volgenden inhoud:

» Nabij of van u verwijderd, altijd ben ik met mijn hart bij u, ingezetenen van Palermo, mijn leven lang.

» Toegenegenheid, gezamenlijk verrigte arbeid, gezamenlijk doorgestane gevaren, gezamenlijk verworven roem verbinden mij aan u met onverbrekelijke banden. In het binnenste van mijne ziel ontroerd zijnde, en uit mijn Italiaansch gemoed sprekende, heb ik de zekerheid dat gij de waarheid mijner woorden niet in twijfel trekt.

» Voor het belang onzer gemeenschappelijke zaak mij van u moetende scheiden, heb ik Depretis als een ander ik bij u achtergelaten. Depretis is mijn gevolmagtigde bij het goede volk van Sicilie. Hij vertegenwoordigt meer dan mij; hij vertegenwoordigt het denkbeeld van nationaliteit, het heilige denkbeeld, Italie en Victor Emanuel! Depretis zal aan het beminde volk van Sicilie den dag van de vereeniging des eilands met het overige van het vrije Italie aankondigen. Doch het is Depretis, welke, getrouw aan mijne voorschriften en aan Italie's belang, dien gelukkigen dag moet bepalen.

» De ellendelingen, welke u thans van aanhechting spreken, volk van Sicilie, zijn dezelfden die u daarvan eene maand geleden spraken. Vraag hen, o volk, hoe ik den strijd voor Italie's vrijheid zou hebben kunnen voortzetten, indien ik aan hunne armzalige personele belangen het oor had geleend.

» Zou ik dan in staat geweest zijn u heden eene liefdevolle groete uit de schoone hoofdstad van het zuiden van Italie's vaste land toe te zenden?

» Gij moet dus, o bevolking van Palermo, aan de lafaards, welke zich schuil hielden toen gij op de barricaden streedt, namens uwen Garibaldi zeggen, dat de vereeniging met het koningrijk van Victor Emanuel weldra door ons zal worden afgekondigd, maar op het Quirinaal, wanneer Italie al zijne kinderen aldaar vereenigd zien, hen allen als vrije lieden aan zijne doorluchtige borst drukken en hen er zegenen kan."

Den 13den heeft Garibaldi te Napels de volgende dagorder aan het Napelsche leger gerigt:

» Zoo Garibaldi door u niet als wapenbroeder wordt versmaad, wil hij aan uwe zijde tegen de vijanden des vaderlands strijden. Weg met onze twisten, de eeuwenoude kwaal van ons land.

» Italie, de overblijfsels zijner ketenen schuddende, wijst ons noordwaarts den weg der eer naar het laatste hol der dwingelandij.

» Ik beloof u maar één ding, te weten: u in het gevecht te zullen brengen."

FRANKRIJK.

De *Constitutionnel* behelst in zijn nommer van eergisteren een hoofdartikel betreffende de terugroeping van den Franschen gezant uit Turyn en strekkende om de beduidenis van dezen maatregel aan te wijzen.

» Toen het om de aanhechting van Toscana te doen was — zegt dat onderhandsche orgaan van het Fransche gouvernement — is er van Frankrijks zijde alle moeite gedaan om Sardinie te overtuigen, dat het wijzer zou zijn, dat gewest een zelfstandig bestuur te laten behouden. De raad van Frankrijk is toen niet opgevolgd; en dat was de eerste oneenigheid tusschen Parijs en Turyn.

» Toen het Sardinische gouvernement voor de aanhechting der Romagna niet terugdeinsde, kwam die oneenigheid meer uit. Bij die gelegenheid deed Frankrijk nog voor het laatst eene poging tot schikking en trachtte het beginsel althans van het wereldlijke gezag des pausdoms te behoeden. Door de onwilligheid van eenigen en de onbesuisde voortvarendheid van anderen mislukten die pogingen op nieuw.

» Thans gaat men nog verder. Het is niet enkel het gezag van den Heiligen Stoel over eene of twee provincien wat aangetast wordt; de tijdelijke onafhankelijkheid des pausdoms zelve wordt thans bedreigd.

» Hier moest de toegeeflijkheid van onze zijde ophouden en de oneenigheid in openlijke afkeuring overgaan. Doch openlijke afkeuring is nog ver van eene vriendschapsbreuk. Ons belang is steeds hetzelfde; het vereischt dat Sardinie de onverwinnelijke voormuur van het schiereiland blijve; en het bezit der regtmatige aanwinsten van grondgebied, welke Sardinie aan onze gezamenlijk behaalde overwinningen en aan de verdragen, waarbij die overwinningen erkend zijn, te danken heeft, kan in geen geval in gevaar geraken.

» Maar onze eer vorderde ook, dat Frankrijk van alle aansprakelijkheid voor ondernemingen van dien aard gevrijwaard wierd; want Frankrijk is naar Italie gegaan met het doel niet alleen om er eene politieke zaak van groot gewigt te verdedigen, maar ook om er eene godsdienstige zaak van verheven aard te beschermen."

ENGELAND.

In de laatste dagen zijn onderscheiden geruchten in omloop gekomen van coalitien tegen Frankrijk, van eene aaneensluiting onder de andere mogendheden met het doel om Frankrijks invloed en inzigten bij de regeling van Europa's aangelegenheden tegen te gaan. De Londensche *Morning Post* behelst een hoofdartikel, strekkende om die geruchten te wederleggen; daarin wordt vooral aangevoerd, dat er in de door het Weener congres ten jare 1815 gevestigde orde van zaken geene veranderingen van genoegzaam gewigt zijn gekomen om eene nieuwe regeling van Europa's zaken noodig te maken, en dat Keizer Napoleon in die zaken geenszins uitsluitenden invloed heeft noch begeert.

» Het in 1815 gevestigde magtsevenwigt — zegt het even genoemde orgaan van lord Palmerston — heeft in den laatsten tijd vele schokken en storingen geleden; maar deze storingen zijn niet van zoo ernstigen aard, dat het iets anders dan eene dwaze eerzucht zou zijn, indien een enkel man of een enkele staat de leiding der Europesche aangelegenheden in handen nemen wilde. Dit voor te komen was juist het doel der in 1815 te Weenen gemaakte schikkingen, en dat doel is nog niet verijdeld geworden.

» Verscheiden dagbladen spreken over de buitenlandsche aangelegenheden even zoo, als of de Keizer der Franschen feitelijk de bestuurder van Europa ware. Doch Keizer Napoleon kan die magt nooit bezitten en heeft daarop ook nooit aanspraak gemaakt. Hij heeft in de daad magtigen invloed verworven; doch hij is geenszins de dictator van Europa. Juist de overdreven voorstelling van zijne magt is de bron van de geruchten, volgens welke er onder de groote mogendheden nieuwe verbindtenissen zouden zijn aangegaan met het doel om aan Frankrijks tusschenkomst in de zaken van Europa perken te stellen. Degenen, welke van zoodanige verbindtenissen spreken, zijn althans voorbarig, en zij zouden aan Eu-

ropa eene dienst doen, indien zij openlijk het bewijs wilden leveren van hetgeen zij verhalen. Wat ons land betreft, het zal voorzeker den weg, dien het sedert den aanvang der Italiaansche verwikkelingen bewandeld heeft, niet verlaten. Tot nog toe bestaat er tusschen Engeland en Frankrijk volkomene eenstemmigheid omtrent de aangelegenheden van China, van Syrie en van Italie. Zij hebben eerlijk en met wederzijdsch vertrouwen zamengewerkt; en in den stand der buitenlandsche aangelegenheden, zoo als hij zich thans voordoet, is niets, hetwelk eenige verkoeling der bestaande vriendschap aanduidt. Aan beide zijden van het Kanaal begrijpt men het gewigt van het bondgenootschap tusschen Engeland en Frankrijk, en wij gelooven dat er aan geene van beide zijden gezindheid bestaat om die betrekking af te breken. Doch dat bondgenootschap is enkel eene verbindtenis van algemeenen aard; zamenwerking in al de bijzonderheden brengt hte niet mede. Engeland zal zoo ver niet gaan, den Keizer als dictator van Europa te behandelen; het zal niet beschroomd voor hem zijn, maar hem des noods ronduit zijn oordeel zeggen, en raad geven zoo als het dienstig zal achten. Doch het is ook niet gezind om enkel uit grilligheid nieuwe vrienden te gaan zoeken. Het Engelsche volk houdt niet van of- en defensive verbonden in vredestijd; zulke verbindtenissen mogen noodzakelijk zijn wanneer de oorlog ook eene noodzakelijkheid is; doch zich eene strikt onzijdige staatkunde tot regel gesteld hebbende, is Engeland niet gestemd om in nieuwe aansluitingen met buitenlandsche mogendheden deel te nemen.

» Wij zouden de zaak des vredes niet bevorderen door aan Frankrijks staatkunde jegens den Roomschen Stoel krachtdadige medewerking te verleenen, maar wij zullen die zaak ook niet benadeelen door zoodanige medewerking te onthouden. In den tegenwoordigen stand der Italiaansche aangelegenheden zou tusschenkomst van Engeland meer nadeel dan nut doen.

» Ongetwijfeld zal Sardinie's verheffing tot eenen staat van de eerste grootte eene wezenlijke verandering voor het magtsevenwigt zijn; doch het zal tijd worden daarover te denken, wanneer wij zien waar de Italiaansche beweging stil staat, en wat hare naaste gevolgen zullen zijn. De later voor eene nieuwe regeling van Europa's aangelegenheden te volgen staatkunde zal niet van één rijk of één vorst afhangen; al de groote mogendheden zullen aan die regeling moeten deel nemen. Frankrijk zal daarbij grooten invloed hebben, maar niet dat overwigt, hetwelk alleen die nieuwe verbindtenissen zou kunnen noodig maken, welke met volslagen miskenning van Europa's werkelijke gesteldheid gezegd worden nu bij Engeland en zekere andere mogendheden in overweging te zijn."

TURKIJE.

Volgens berigten uit Tunis van den 6den dezer was aldaar door de dweepzieke predikatien en opruijingen van eenen derwisch of Mohammedaanschen monnik vrij wat bezorgdheid onder de Christenen verwekt, zoodat de Engelsche consul voor hunne veiligheid noodig achtte bijstand uit Malta te vragen. Er werd dien ten gevolge dadelijk een Engelsch oorlogsschip van Malta naar Tunis gezonden; doch toen het aldaar aankwam, vond het de rust hersteld en alle gevaar geweken. De regering van den Bey had den bedoelden derwisch doen vatten en onthoofden.

CHINA.

De door de Londensche *Times* ter bijwoning der krijgsoperatien naar China gezonden correspondent bevestigt in een schrijven uit Talienwhan van den 12den Julij het berigt, dat de aanvang der vijandelijkheden vertraagd werd door dat de Franschen nog niet gereed waren; hij betreurt de daardoor veroorzaakte vertraging te meer, dewijl het gunstige jaargetijde voor krijgsbedrijven in China reeds aangevangen was en niet lang meer zou duren. Van oneenigheid tusschen de Fransche en de Engelsche expeditie of hare bevelhebbers gewaagt hij niet.

Hij berigt verder, dat de Chinesche forten aan den mond der rivier van Peking slechts met vijf en twintig duizend man bezet waren, en dat de Chinezen alleen eenen aanval van de geallieerde vloot verwachtten, terwijl zij niet wisten of niet geloofden dat die vloot eene landmagt van aanzienlijke sterkte aan boord had.

Verder schrijft die berigtgever: » De keizer is ten gevolge van aanhoudende dronkenschap in eenen staat van sufheid. Onder de eigenaardige instellingen van China behooren de zederegters; dezen hebben het regt om het ambtelijk en particulier gedrag van alle staatsdienaren openlijk te beoordeelen en oefenen het uit met ongemeene vrijmoedigheid, ofschoon denkelijk dikwijls zonder gevolg. Eenige maanden geleden berispte de zederegter het gedrag van den keizer, zijne dronkenschap, verkwisting en omgang met tooneelspelers en slecht volk. Deze berisping is in het officiele dagblad van Peking ter kennis van het gansche rijk gebragt."

— Eene depêche uit China, aangehaald door den Parijschen *Constitutionnel*, zegt dat na de landing der Fransche troepen de opperbevelhebber de medewerking der vloot tot het vermeesteren van den mond der rivier van Peking geweigerd heeft, daar hij bevonden had, dat hij al de sterkten der Chinezen in den rug kon aantasten zonder de vloot aan schade bloot te stellen.

NASCHRIFT.

LONDEN, 17 September (Reuters agentschap). Gedurende het verblijf van den Keizer te Toulon heeft een man een pistoolschot op hem gelost. De Keizer is niet geraakt en de dader bevindt zich in hechtenis.

De heer Nigra heeft eene vertrouwelijke depêche aan den heer de Thouvenel overhandigd, waarin betoogd wordt dat het bezetten der Marken door Sardinische troepen het eenige middel is om eene botsing tusschen de Franschen in Rome en Garibaldi te voorkomen.

LONDEN, 17 September (Reuters agentschap). Gedurende het verblijf van Keizer Napoleon te Toulon heeft een man met een pistool op hem geschoten. Eene vrouw stiet den moordenaar, juist toen hij schieten wilde, aan den arm; ten gevolge daarvan schoot hij mis. Niemand is daarbij gekwetst. De dader is gevat. Men denkt dat hij krankzinnig is.

LONDEN, 17 September. Het eerste detachement Engelsche vrijwilligers van Garibaldi is scheep gegaan.

De *Morning Post* komt op tegen het gezegde van de *Times*, dat alle oneenigheid tusschen Frankrijk en Sardinie omtrent den inval in den Kerkelijken Staat zou kunnen worden vereffend door wederom een stuk grondgebied aan Frankrijk af te staan.

WEENEN, 15 September. De beraadslaging van den Rijksraad over de begrooting van finantien is heden ten einde gebragt. De nationale bank zal na den afloop van haar privilegie geheel van den Staat worden losgemaakt en tot hare reorganisatie zal eene commissie van deskundigen worden benoemd. Het voorstel der commissie voor de staatsschuld tot conversie van alle schuldbrieven in een vijf percents fonds is niet aangenomen, en de verhooging der directe belastingen is voor ondoenlijk verklaard.

TURYN, 16 September (Reuters agentschap). Van Perugia tot Rome en de Napelsche grenzen staan geene pauselijke troepen meer. De Piemontezen hebben Orvieto bezet. Frosinone is in opstand. — Het Sardinische parlement is tegen 2 October naar Turyn bijeengeroepen.

TURYN, 16 September (Reuters agentschap). De generaal Cialdini heeft te Torre-Orsino geduchte positien bezet. De stad Todi is in opstand gekomen, heeft de pauselijke gendarmes verjaagd, en een voorloopig bewind ingesteld, hetwelk in den naam van Koning Victor Emanuel het bestuur heeft aanvaard.

TURYN, 17 September. De heer Azeglio heeft zijn ontslag als gouverneur van Milaan genomen en is als zoodanig vervangen door den graaf Pasolini.

PARIJS, 16 September. Volgens den *Moniteur* zijn de Keizer en de Keizerin den 15den van Ajaccio naar Algerie vertrokken.

BEYRUT, 9 September. Achmet Pascha, gewezen gouverneur van Damascus, Osman Bey en Abdul Selim Bey zijn te Damascus gefusilleerd, benevens een aantal officieren van lageren rang.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'SGRAVENHAGE, *den* 17*den September* 1860.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden ten half vier ure eene zitting gehouden, overeenkomstig art. 1 van het Reglement van Orde der Kamer, onder het voorzitterschap van den heer Anemaet, als oudste lid in jaren. In die vergadering zijn ingekomen de geloofsbrieven van al de laatstelijk nieuw benoemde leden. Deze stukken zijn door den waarnemenden voorzitter gesteld in handen van twee commissien. Tot leden der eerste commissie, belast met het onderzoek der geloofsbrieven van de leden, gekozen in de kiesdistricten Groningen, Appingadam, Assen, Leeuwarden, Sneek, Dokkum, Steenwijk, Zwolle, Almelo, Deventer, Zutphen, Arnhem, Nijmegen, Amersfoort, Utrecht, Hoorn, Alkmaar en Amsterdam zijn benoemd de heeren Meeussen, Betz en Luyben; en

tot leden der commissie tot onderzoek der geloofsbrieven van de leden gekozen in Leiden, Gouda, Delft, Rotterdam, 's Gravenhage, Dordrecht, Gorinchem, Middelburg, Goes, Breda, Tilburg, Eindhoven, Maastricht, Roermond, Boxmeer en 's Hertogenbosch, de heeren Dullert, van Asch van Wijck en Mensonides.

De beide Commissien zijn uitgenoodigd al deze stukken te onderzoeken en daaromtrent in eene op morgen ten elf ure te beleggen vergadering verslag uit te brengen.

Aan die Commissien zijn tevens overhandigd bezwaarschriften, ingekomen uit Sneek en Leeuwarden tegen de verkiezingen der heeren Wybenga en Dirks.

De Commissie, welke in de vereenigde zitting van de beide Kamers van heden, ter opening van de gewone vergadering der Staten-Generaal, door den Voorzitter der Eerste Kamer, de heer Philipse, en alzoo met het beleid der vergadering, krachtens de bepaling van art. 103 der Grondwet, belast, was benoemd tot in- en uitgeleide van Zijne Majesteit den Koning en HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden, die Zijne Majesteit vergezelden, bestond uit de heeren van der Oudermeulen, Taets van Amerongen van Natewisch, van Heiden Reinestein, Idzerda, Wybenga, van der Linden, van Sasse van Ysselt, Huydecoper van Maarsseveen, van Lynden, Kien, Mensonides, Heemskerk Azn., van Weel, Fransen van de Putte, de Brauw, Betz, Bots en Kerstens.

In haar nommer van 18 Julij jl. bevat de *Javasche Courant* de volgende bijzonderheden, ontleend aan het jaarlijksche verslag van den directeur van den artillerieconstructiewinkel te Soerabaija.

Smederij. Gedurende het jaar 1859 heeft deze werkplaats eene aanhoudende bedrijvigheid aan den dag gelegd, zoo als in geene der andere werkplaatsen van den constructiewinkel werd opgemerkt. Niettegenstaande men dagelijks eenige vuren moest bestemmen voor de jaarlijks af te leveren artilleriebehoeften, waren er toch voortdurend een 20tal vuren daags voor andere benoodigdheden werkzaam.

De verrigte werkzaamheden kunnen alweder getuigen van de vorderingen, welke de Javaan voortdurend in het smids-ambacht maakt onder leiding van het over hem gestelde opzigtvoerende personeel.

Timmermanswinkel. Ook in deze werkplaats ontbrak het in 1859 niet aan de noodige bedrijvigheid. De vorderingen der Javaansche werklieden in dit ambacht waren alweder duidelijk zigtbaar. De belangrijke aanmaak van voorwagens en draagbare munitiekisten en van de verschillende affuitage, stelde hen dan ook ruimschoots in de gelegenheid zich verder te bekwamen. Ook de modelmakers gaven blijken hunner ervarenheid. In het geheel werd gedurende 1859 in deze werkplaats verbruikt 106,126 kub. el constructiehout.

Wagenmakerij en kuiperij. In deze beide werkplaatsen heerschte in 1859 mede bedrijvigheid en gaven de verschillende werklieden blijken hunner groote vorderingen. Door de voortdurende behoefte aan vaatwerk voor de militaire administratie leverde het kuipersambacht groote drukte op. — In het afgeloopen jaar 1859 werd een 3581tal vaten afgeleverd, uitmuntende door netheid van bewerking en sterkte. In deze beide werkplaatsen werd te zamen verbruikt 275,582,752 kubieke el constructiehout, benevens alle bruikbare afval.

Instrumentmakerij. Onder de belangrijke werkzaamheden, welke in dit atelier gedurende 1859 verrigt zijn, behooren een 335tal opzetten, zoo voor vesting- als veldgeschut, die door hunne netheid en juistheid van bewerking het bewijs opleverden, zoo van de bekwaamheid der

Javaansche werklieden in dit moeijelijke ambacht, als van de zorg daaraan besteed door hunnen opziener. De vijlenverkapperij, die mede aan deze werkplaats is toevertrouwd, kenmerkt zich mede door vooruitgang in dit ambacht.

In 1859 werden 3731 vijlen verkapt, welk kleiner getal dan in het vorige jaar, moet toegeschreven worden aan het verkappen van vijlen van grootere afmetingen. Deze waren bestemd voor de artillerie- en geweermakers-ateliers, de genie en het etablissement zelf, en werden overal met voordeel verbruikt. Door de kogelpersen werden opgeleverd 2,001,000 stuks, waartoe werd verbruikt:

lood n°. 1, staaf,	46,535.0	pond;
» » 2, onregelmatig,	10,064.5	»
» plat,	203.0	»
Dus te zamen. . .	56,802.5	pond.

Bij het omsmelten bekwam men eene hoeveelheid van 2700 pond loodasch, welke bij herleiding weder opleverde 2190.5 pond lood, of 80 pct., zoodat het werkelijk geleden smeltverlies op de gansche hoeveelheid bedroeg 202 pond, of 0.35 pct.

Metaal- en houtdraaijerswinkel. In deze werkplaats was het geheele jaar 1859 door eene aanhoudende bedrijvigheid op te merken. Onder vele andere hout- en metaalwerken werden door dezen winkel onder anderen voortgebragt: 17,298 ladingcilinders, 1450 klossen H, tot diverse kogels, 1480 idem tot granaten, 64 idem tot granaatkartetsen, 237 spiegels tot mortieren, 279 patroonrollers n°. 2 à $1^1/_{18}$ en 40 idem tot tirailleurgeweren, 1200 houten aanvullingskogels, en eene menigte andere artikelen. De werkplaats zelve werd met 15 ellen vergroot en won daardoor veel in aanzien en ruimte. Het verbruik van djatihout bedroeg in dit atelier ruim 26 kubieke el.

IJzergieterij. Op de bedrijvigheid in dit ambacht viel mede niets aan te merken. Eene bestelling van ijzeren cirkel-affuiten tot ligt ijzeren kanon van 3 pond werd voltooid. Behalve deze onderdeelen werden er ook verscheidene zware deelen gegoten, bestemd voor den in aanbouw zijnde buskruidmolen te Banjoe Biroe, als: watertassen, quadranten voor ijzeren raden met houten tanden van 6.50 el middellijn, die alle door scherpte en zuiverheid van goot uitmuntten. Het verbruik van oud kanon-ijzer bedroeg in 1859 eene hoeveelheid van ruim 114,297 pond, terwijl in het geheel in dat jaar versmolten werd 386,916.78 pond ijzer, als: 117,304 pond n°. 1, nieuw, en 269,612.78 pond n°. 2, oud, waarvan 115,315 pond afkomstig van mislukte voorwerpen en afgekeurde kanons, projectilen, giettappen enz., waartoe eene hoeveelheid van 115,800 pond cokes ter omsmelting is noodig geweest.

Kopergieterij. Deze werkplaats was gedurende 1859 meest altijd voorzien van bestellingen van allerlei aard in brons en messing, al hetwelk zich door zuiverheid van goot en scherpte onderscheidde. Behalve eene groote hoeveelheid voorwerpen ten dienste der affuitage in het algemeen; bepaalde het werk zich meerendeels tot remontstukken voor draagbare wapenen, harnachementen en ledergoed voor de onderscheidene wapens. Japansch koper werd niet verwerkt; aan oud brons van afgekeurde kanons daarentegen 2639.5 pond, zoomede ruim 571 pond koper- en messing-rommel. Tot het persen van geweerkogels werden er 133,847 looden staven aangegoten.

Zadelmakerij. Aan werkzaamheden was in dezen winkel gedurende 1859 geen gebrek, voornamelijk door de bestellingen voor de jaarlijksche behoeften, als van: harnachementen ten dienste der ligte veldbatterijen à 3 pond, ledergoed voor de verschillende wapens, de bediening van het veld- en vestinggeschut, brandemmers enz. De afgeleverde artikelen getuigden allen voor de bekwaamheid der bewerkers. In 1859 werden nog bereid 2429 vellen leder, waarvan er 290 aan de artillerie en 240 aan de cavalerie werden verstrekt.

Verwerij. De werkzaamheden in dezen winkel bepaalden zich tot het met lijnolie aanstrijken der houten deelen van affuiten, voertuigen enz., zoomede het vaatwerk voor de militaire administratie, en het zwart verwen der ijzeren beslagdeelen, kartetsen en al die artikelen, welke volgens bestaande voorschriften daartoe in de termen vielen.

Pyrotechnische werkplaats. In 1859 bestonden de werkzaamheden voornamelijk uit het aanmaken van percussie-granaten van 30 pd., tot het nemen van proeven, en nadat beslist was, welk model van slaghoedjes bij den aanmaak moest gevolgd worden, heeft men ook daarmede een aanvang gemaakt.

Intusschen heeft men zich onledig gehouden met de voltooijing eener verrigting tot het vullen der slaghoedjes. De slaghoedjespers van Goossens werd uitsluitend gebruikt tot het stampen en vormen der slaghoedjes, en het aandrukken der sos in dezelve. Het onregelmatig vernissen der hoedjes op dit werktuig gaf aanleiding, dat men daarvoor een toestel bedacht om zulks uit de vrije hand te verrigten, terwijl men, om aan den rand der slaghoedjes eenen meer zuiver ronden vorm te geven, eenige handpersen inrigtte om, even als in Nederland, deze na de persing gedeeltelijk af te knippen; zoodat dezelve thans in vorm voor de Hollandsche niet behoeven onder te doen.

Voorts hield men zich bezig met het nemen van proeven met verschillende soorten van wrijvingspijpjes, met het beproeven van verschillende vernissoorten voor slaghoedjes, ten einde het oxyderen van het koper tegen te gaan, met het bereiden van marine-lijm, zonder evenwel nog tot het gewenschte resultaat te zijn geraakt, en eindelijk met het zuiveren van chloorzure potasch, alsmede met het bepalen van soortelijke gewigten van Zweedsch ijzer, afkomstig van een ijzeren kanon van 24 pt. sw. en 3 pd. lt.

Ook het navolgende verdient hier eenige mededeeling. De stoomwerktuigen hebben het geheele jaar door, op eenige geringe herstellingen na, geregeld kunnen doorwerken. Van den stoomhamer, die den 13den Mei 1859 het eerst werd beproefd, wordt veel partij getrokken. Belangrijke diensten bewees deze in het uithalen van zware stukken ijzer, bestemd voor oogbeslagen van walaffuiten, en het geven van den juisten vorm aan de oogen, het voorbewerkt smeden der tap en oogbeslagen voor de veld- en bergaffuiten, het smeden der assen voor verschillende voertuigen, het uit plat ijzer slaan van alle soorten van groote zeskantige moeren enz., voor alle welke verrigtingen de noodige zaken in de ijzergieterij werden aangegoten.

Het verticale zaagwerktuig heeft mede in het afgeloopen jaar doorgewerkt en slechts geringe herstellingen vereischt.

De opbrengst bedroeg 491,742 kub. el constructie-hout, bestaande in platen, planken, ribben en balken van alle voorkomende afmetingen, benevens 24,182 kub. el aan bruikbaren afval. Bovendien werden er nog 202,741 kub. el constructie-hout voortgebragt aan naven, cylinders en aan gezaagde en gekloofde duigen voor alle soorten van vaatwerk, zoodat de totale opbrengst gedurende 1859 bedroeg de belangrijke hoeveelheid van ruim 694 kub. el, terwijl er gedurende dat jaar circa 408 kub. el in de verschillende werkplaatsen werden gebruikt. Behalve van djati-hout, werd ook een ruim gebruik gemaakt van walikoekoen, waroe soerin- en sonokling-hout. Onder de stoomketels van het etablissement gaf men steeds de voorkeur aan goede qualiteiten van Borneosteenkolen boven vreemde kolensoorten. Gereedschappen, materialen enz. lieten in qualiteit niets te wenschen over.

Het in 1859 te werk gestelde arbeidende personeel bedroeg 18,349 personen.

De verschillende gebouwen ondergingen weinig verandering.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

September.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren.	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
17	BOVEN-RHIJN. . . .	*Keulen*,	+ 40.27	+ 4.42	8 ure	0.19	»
16	WAAL.	*Nijmegen*,	+ 10.00	+ 3.78	8 »	»	»
16	NEDER-RHIJN. . . .	*Arnhem*,	+ 9.98	+ 3.07	8 »	»	0.01
16	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 10.47	+ 3.10	8 »	»	»
15		*Maastricht*, (brug)	+ 42.74	+ 0.54	8 »	»	0.02
15	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.18	»	8 »	»	0.04
16		*Grave*,	+ 6.02	+ 1.17	8 »	»	0.09
15	NIEUWE MAAS . . .	*Brielle* H. W.	+ 1.01	»	2 u. 30 m.	0.15	»
		L. W.	— 0.39	»	11 u. 30 m.	0.09	»

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten September 1860, des voormiddags ten $10^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

de gedeeltelijke Vernieuwing, ter oppervlakte van 4048 vierk. el, van het Rijsstortebed in den Baardwijkschen Overlaat.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Den vierden en derden dag vóór de Besteding wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur L. Rijsterborgh en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Rijkswachthouder A. Hollo, te Drunen.

's Gravenhage, den 30sten Augustus 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 28sten September 1860, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 5de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te Arnhem, worden Aanbesteed:

het onder vorig profil opmaken van een gedeelte van het Pak- en Beslagwerk aan den regter oever van de rivier de IJssel, boven het veer te Westervoort, in de provincie Gelderland.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Vier dagen vóór de Besteding wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur en den Ingenieur P. J. H. Hayward, te Arnhem.

's Gravenhage, den 31sten Augustus 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Provincie *Gelderland*.

HERBESTEDING.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verwittigt de gegadigden, dat de op den 7den September jl. gehouden aanbesteding van het herstellen der schade aan de Rijksdijken, kaden en verdere aardewerken langs de bovenrivieren in de provincie Gelderland, op grond van de zeer hooge aannemingssom, wordt afgekeurd.

Eene Herbesteding van dat werk is bepaald op Vrijdag den 28sten September 1860, des middags ten 12 ure, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te Arnhem.

Deze herbesteding geschiedt bij enkele inschrijving, zoo als is bepaald bij Art. 5 van het bestek n°. 109, goedgekeurd den 11den Augustus 1860.

's Gravenhage, den 15den September 1860.

S. VAN HEEMSTRA.

Provincie *Zuidholland*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 8sten October 1860, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het driejarig onderhoud van 's Rijks palen veenhoofden op het eiland Rozenburg, tegenover Brielle en Maassluis en aan de zijde van Maassluis, benevens van de Bakens op de Rijkskribben in de rivier de Nieuwe Maas en het Scheur in de provincie Zuidholland, ingaande den 1sten Januarij 1861, en eindigende, wat de veerhoofden betreft, den 31sten December 1863, doch voor de Bakens den 30sten Junij 1861.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen, zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, en bij den Ingenieur P. Caland te Brielle.

's Gravenhage, 15 Augustus 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Rijkstelegraaf.

HERBESTEDING.

Op Vrijdag, den 21sten September 1860, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Friesland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in het bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het tweede district, aan het locaal van het provinciaal bestuur te Leeuwarden, worden herbesteed:

het onderhoud der Rijkstelegraaflijn van Leeuwarden naar Dokkum, ingaande met den dag van de goedkeuring der Besteding en eindigende met den 31sten December 1862.

Deze besteding geschiedt bij inschrijving, volgens Art. 9 van het bestek.

Het bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het provinciaal bestuur van Friesland te Leeuwarden, en op de plaatsen, waar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Acht dagen vóór de besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Belten en den Ingenieur F. J. van den Berg, te Leeuwarden.

's Gravenhage, den 12den September 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

Rijkstelegraaf.

HERBESTEDING.

Op Vrijdag, den 21sten September 1860, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Friesland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in het bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het tweede district, aan het locaal van het provinciaal bestuur te Leeuwarden, worden herbesteed:

het onderhoud der Rijkstelegraaflijn van de Lemmer tot aan den kokerpaal nabij Stavoren, ingaande met den dag van de goedkeuring der Besteding en eindigende met den 31sten December 1862.

Deze besteding geschiedt bij inschrijving, volgens Art. 9 van het bestek.

Het bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het provinciaal bestuur van Friesland te Leeuwarden, en op de plaatsen, waar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Acht dagen vóór de besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zullen voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur Belten en den Ingenieur van Deventer, te Leeuwarden.

's Gravenhage, den 12den September 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat het ontsteken van het nieuwe, op de *Steenenbaak*, op *Goedereede*, opgerigte catadioptrieke licht, hetwelk, volgens onder dagteekening van den 12den dezer in de *Nederlandsche Staats-Courant* geplaatste aankondiging, op den 20sten van deze maand zoude plaats hebben, niet op dat tijdstip, maar eerst later zal geschieden. Van den te bepalen dag voor die ontsteking zal aan zeevarenden worden kennis gegeven.

Het daargestelde hulplicht zal alsnu nog voortdurend blijven branden.

's Gravenhage, 17 September 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 5den October 1860, des middags ten 12 ure, zal door Gedeputeerde Staten van de provincie Noordbrabant, in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het zesde district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch worden Aanbesteed:

het maken der Aardenbaan, met bijbehoorende Kunstwerken, als ook het over 4620 el lengte Begrinden en over 2225 el lengte Bestraten daarvan, tusschen den Grooten Weg benoorden Eindhoven en de Provinciale Klinkerbestrating op het dorp Son, ter gezamenlijke lengte van 6845 el.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 29 van het bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden en vierden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Opzigter H. van Zon, te Eindhoven.

De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant,
P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN,
De Griffier,
VAN COOTH.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 21sten September 1860, des voormiddags ten elf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door de Commissie, belast met het beheer van den Weg van de Hoflaan nabij Rotterdam naar Gouda, op het Raadhuis der gemeente Moordrecht, worden Aanbesteed:

het Onderhoud van de met Klinkersteen bestrate gedeelten van den Weg van Rotterdam naar Gouda, tusschen de Hoflaan bij Rotterdam en de Mallegatsluis bij Gouda, ingaande den 28sten September 1860 en eindigende den 30sten April 1861.

Deze Aanbesteding zal geschieden alleen bij Inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing ten Raadhuize van de gemeente Moordrecht, Nieuwerkerk op d'IJssel, Capelle op d'IJssel en Kralingen, en voorts te Rotterdam in het Nederlandsch Wapen en den Grooten Romein en te Gouda in den Zalm en het Herthuis.

Inlichtingen zijn te bekomen ter Secretarie der gemeente Moordrecht, en bij den Opzigter J. Ondijk te Nieuwerkerk op d'IJssel.

De Commissie voornoemd,
H. LAMBERT Pz., *Voorzitter*.
C. VAN VOLLENHOVEN, *Secretaris*.

*** De Centrale Directie van het eiland Walcheren brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de betrekking van Opperdijkgraaf der polders (waaraan eene jaarwedde van ƒ 1500 is verbonden) is opengevallen, en noodigt mitsdien uit allen, die genegen zijn naar die betrekking te dingen en de daarvoor vereischte theoretische en practische kennis in de dijkbouw- en zeeweringkunde meenen te bezitten, om zich met opgave van ouderdom vóór den 15den October 1860 schriftelijk aan te melden bij den President der Directie te Middelburg, bij wien nadere inlichtingen te bekomen zijn.

Middelburg, 13 September 1860.

De Centrale Directie voornoemd,
A. CALAND, *President*.
J. P. VAN VISVLIET, *Griffier*.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Johannes Carel Rosier*, gepensioneerd Kapitein, overleden te Winterswijk den [illegible] 1860, worden verzocht daarvan hunne opgave te doen aan den Notaris mr. *W. A. Diepink* te Winterswijk, vóór den 1sten November 1860.

*** Aan de bekende en onbekende Schuldeischers der onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van den heer *Pierre Augustijn Nuysink*, in leven Brievengaarder te Twello, en aldaar overleden den 24sten Junij 1860, wordt bekend gemaakt, dat de Rekening en Verantwoording van dien Boedel zal plaats hebben den 3den October 1860, om 10 ure, ten Kantore van mr. *J. N. Everts*, Notaris te Twello; terwijl ieder, die nog iets verschuldigd is aan dien Boedel of daarvan te vorderen heeft, verzocht wordt daarvan opgave te doen vóór den 26sten September e. k. aan genoemden Notaris.

*** Wie iets te vorderen heeft van, of goederen onder zich hebben, toebehoorende den heer *Jan Schouten*, Scheepsbouwmeester en Houtkooper te Dordrecht, gelieve daarvan opgaaf te doen aan den Weledelen heer *G. B. de Kat* aldaar, vóór of uiterlijk op den eersten October e. k.

Dordrecht, 15 September 1860.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

MAANDAG 17 SEPTEMBER 1860.

Amsterdam.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	$2\frac{1}{2}$	$61\frac{13}{16}$	62	62
Dito dito	3	[illegible]	—	—
Dito dito	4	$97\frac{5}{8}$	[illegible]	—
Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Handel-maatsch.	$4\frac{1}{2}$	$128\frac{3}{4}$	—	—
BELGIE. Bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
RUSL. Bij *Hope* en *C°.* 1798 en 1816	5	$100\frac{1}{2}$	$100\frac{5}{8}$	—
Dito 1828–1829	5	$100\frac{1}{2}$	—	—
Dito 1840	4	$76\frac{3}{4}$	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854	5	—	—	—
Dito 1855	5	$95\frac{9}{16}$	$95\frac{3}{4}$	$95\frac{3}{4}$
Leening 1860	$4\frac{1}{2}$	$89\frac{7}{8}$	—	—
[illegible]	4	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3% binnenl.	[illegible]	$38\frac{7}{8}$	$39\frac{1}{8}$	—
Amortisable		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	$45\frac{7}{8}$	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{8}$
PORTUG. Te Lond.	3	[illegible]	[illegible]	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	$43\frac{5}{8}$	44	44
Dito Zilv. Nation.	5	$51\frac{7}{8}$	$52\frac{1}{4}$	$52\frac{1}{4}$
Dito Zilver 1849–1854	5	$66\frac{3}{4}$	[illegible]	—
Dito 1847–1852	$2\frac{1}{2}$	$23\frac{3}{4}$	24	24
ECUADOR		—	—	—
GRIEKENLAND		—	—	—
VENEZUELA [illegible]		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3 pCt.	$93\frac{1}{4}$
Spanje	3	—
Dito	$1\frac{3}{4}$	—

Antwerpen.

Metalliek	5 pCt.	$46\frac{1}{4}$
Nat. Metalliek	5	$54\frac{7}{8}$
Binnenl. Spanje	3	—
Spanje	[illegible]	—

Parijs.

Fr. rente	3 pCt.	67.90
Binnenl. Spanje	3	—
Spanje	$1\frac{3}{4}$	—

Weenen.

Metalliek	5 pCt.	64.10
Idem Nationaal		75.20
Wissel Londen		133.00

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.